

أحكام الصيام - نيبالي

रोजा (बर्त)

جمعية الدعوة بالزلفي

جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

هاتف: ٠١٦ ٤٢٣٤٤٦٦. فاكس: ٠١٦ ٤٢٣٤٤٧٧

191

أحكام الصيام - نيبالي

रोजा (व्रत)

جمعية الدعوة والارشاد ونوعية الجاليات في الزلفي

Tel: 966 164234466 - Fax: 966 164234477

أحكام الصيام
أعدّه وترجمه إلى اللغة النيبالية
جمعية الدعوة والإرشاد و توعية الجاليات بالزلفي

الطبعة الثانية 8 / 1442هـ

شعبة توعية الجاليات بالزلفي 1433هـ

ح

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

شعبة توعية الجاليات بالزلفي

أحكام الصيام / شعبة توعية الجاليات بالزلفي
1433هـ

16 ص : 12 × 17 سم

ردمك : 5 - 33 - 8013 - 603 - 978

(النص باللغة النيبالية)

1- الصوم 2- شهر رمضان أ - العنوان

1433 / 8529

ديوي 252,3

رقم الإيداع : 1433 / 8529

ردمك : 5 - 33 - 8013 - 603 - 978

أحكام الصيام व्रतको बिषय

व्रत (रोज़ा) को हुकुम

इस्लामको पाँच आधारहरु मध्ये एउटा आधार रमजानको रोजा पनि हो, नबी ﷺ ले भन्नु भएको छः

بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَالْحَجِّ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ

इस्लामको स्थापना पाँच आधारहरु माथि भएको छ, यो गवाही दिनु कि वास्तवमा अल्लाह बाहेक अरु कोही पूज्य छैन, र मुहम्मद ﷺ अल्लाहको रसूल हुनु हुन्छ, नमाज कायम गर्नु, जकात दिनु, हज गर्नु, र रमजानमा व्रत बस्नु» (बुखारी- ८, मुस्लिम, १६)

रोजा भनेको अल्लाहसित नजिक हुनु र त्यसको प्रसन्नता प्राप्तिको लागि फजर उदय हुने देखि सुर्य अस्त सम्म खानु पीउनु, यौन सम्पर्क, र हरेक प्रकारको रोजा भंग गर्ने कुराहरुबाट रुक्नु हो, रमजानको रोजाको अनिवार्यता प्रति सबै मुस्लिमहरुको सहमति भएको छ, अल्लाह तआलाले भन्नु भएको छः

فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ [البقرة: १८०]

तिमीहरु मध्ये जसले पनि यो महिना पायो भने पुरा महिना व्रत बसोस ।

र यो हरेक वयस्क र बुद्धिमान मुस्लिम माथि अनिवार्य छ, १५ वर्षको उमेरले, वा कन्दनी भन्दा तलको ठाउँमा बाल उगनाले, वा सपनामा वा अरु कुनै कारणले वीर्य निसकनाले वयस्कको पहिचान हुन्छ, र महिलाहरुको लागि मासिक खुलनु पनि एउटा थप पहिचान हुन्छ, तसर्थ जहिले पनि कुनै व्यक्तिमा यी कुराहरु मध्ये कुनै कुरा पाइन्छ, भने त्यो वयस्क घोषित हुन्छ ।

रमजानको गुण र विशेषता

अल्लाह तआलाले रमजानको महिनामा धेरै यस्तो गुण राख्नु भएको छ, जुन् अरु समयमा राखिएको छैन, त्यसको विशेषता र गुणहरु मध्ये :

- १- मलाएका अर्थात देवदुतहरुले रोजादारको लागि रोजा खोलिने सम्म अल्लाह संग क्षमा माँगने गर्छन ।
- २- यस महिनामा अट्टेरी शैतानहरु थुनिएका हुन्छन ।
- ३- यस महिनामा लैलतुल कद्र भनेको एउटा खास राति हो जुन् हजार महिना भन्दा अधिक राम्रो र उत्तम छ । यसको विशेषता मध्ये यो पनि हो कि :

४- रमजान महिनाको अन्तिम रातिमा रोजादारहरुलाई क्षमा प्रदान हुन्छ ।

५- रमजानको हरेक रातिमा केहि व्यक्तिहरु लाई अल्लाहले नरकबाट मुक्त गरिदिनु हुन्छ ।

६- रमजानको महिनामा ऊमराको पुण्य हज् बराबर हुन्छ ।

रमजानको विशेषताहरु मध्ये अबूहरैरह رضي الله عنه को हदीस छ, कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो:

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ، إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

जसले रमजानको रोजा इमान र उपहारको आशामा राख्दछ, भने उसको पहिलेका सम्पूर्ण पापहरु माफ भई हाल्छन» (बुखारी - ३८, मुस्लिम, ७६०)

अर्को हदीसमा रसूल ﷺ ले भन्नु भयो:

كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ يُضَاعَفُ، الْحَسَنَةُ عَشْرًا - أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةٍ

ضِعْفٍ، قَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ: إِلَّا الصَّوْمَ، فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ

आदमको सन्तानले गरेको हरेक कर्ममा विकास हुन्छ, एउटा पुण्य चाहिं दस गुणा देखि सात सय गुणा सम्म अधिक बिकासित हुन्छ, अल्लाह तआलाले भन्नु भयो : तर मात्र रोजा बाहेक किन भने रोजा चाहिं मात्र मेरो

लागि छ, र त्यसको तर्फबाट म आफै प्रयाप्त छु
(बुखारी- ५९२७, मुस्लिम, ११५१)

रमजान शुरू हुनुको प्रमाण

दुइकुराले रमजानको महिना प्रमाणित हुन्छ :

१- रमजानको चन्द्रमा हेर्ने, तसर्थ रमजानको चन्द्रमा हेरे पछि रोजा राख्नु अनिवार्य भइहाल्छ, रसूल ﷺ ले भन्नु भयो:

إِذَا رَأَيْتُمُ اهْلَالَ فَصُومُوا، وَإِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَأَفْطِرُوا

यदि तिमीहरुले चन्द्रमा देख्नु भयो भने रोजा राख र चन्द्रमा हेरे पछि रोजा छाड (बुखारी १९००, मुस्लिम, १०८०)
र रमजानको चन्द्रमा हेरेको कुरा प्रमाणित हुनुको लागि मात्र एउटा विश्वासीलो व्यक्तिको गवाहीको अवश्यता हुन्छ तर रोजा खोलनुको लागि शव्वालको चन्द्रमा हेरेको कुरा दुइवटा विश्वासीलो व्यक्तिको गवाहीले मात्र प्रमाणित हुन्छ ।

२- शाबान महिनाको ३० दिन पुरा हुने, तसर्थ यदि शाबानको महिना पुरा भइसकेको छ, भने ३१वाँ दिन रमजानको प्रथम दिन हुनेछ, किन कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो:

فَإِنْ غَمَّ عَلَيْكُمْ فَأَكْمِلُوا الْعِدَّةَ ثَلَاثِينَ

यदि आकाश सफा छैन भने ३० दिनको मियाद पुरा गर» (बुखारी- १९०७, मुस्लिम, १०८१)

रोजा खोलनको छुट पउने व्यक्तिहरु

१- यस्तो किसिमको रोगी जसलाई स्वस्थ हुने आशा छ, तर रोजा राख्न गाह्रो भइ रहेछ, भने त्यसलाई रोजा नराखनको छुट दिइएको छ, र स्वस्थ भए पछि, जति दिनको रोजा छाडनु भएको छ, त्यति दिनको रोजा राख्नु पर्छ, तर जसको रोग चाहिँ संधैको लागि छ, र स्वस्थ हुने कुनै पनि आशा छैन भने त्यस माथि रोजा अनिवार्य हुदैन बरु त्यसले हरेक दिनको सट्टामा एउटा गरिबलाई खाना खुवाउनु पर्छ, डेढ किलो चामल वा यस्तो अरु कुनै अनाज दिनु पर्छ, वा जति दिन रोजा राख्नु भएको छैन भने त्यति गरिबलाई एकै चोटि खाना पकाएर खुवाउन सक्छ ।

२- यात्री, तसर्थ यात्रीलाई आफ्नो शहरबाट निस्कने देखि फर्केर आउने सम्म रोजा न राख्नुको अनुमति दिइएको छ, जब सम्म कि पुगेको ठाउँमा केहि दिन सम्म बसने इच्छा गरेको छैन ।

३- त्यस्तै महिला यदि गर्भवति छे, वा बच्चालाई दुध खुवाइ रहेकि छे, र बच्चा वा आफु प्रति खतरा महसुस गरिरहेकि छे, भने व्रत न बस्ने अनुपति पाएकि छे, र कारण समाप्त भए पछि, जति दिनको रोजा छुटेको छ, भने त्यति दिनको कजा राख्नु पर्छ ।

४- यस्तो बुढो मानिस जसलाई रोजा राख्नु गाह्रो भइरहेको छ भने त्यस्तो मानिसहरूलाई व्रत छाड्नुको अनुमति दिइएको छ र उसमाथि कजा अनिवार्य छैन अर्थात अर्को समयमा राख्नु पर्ने छैन, बरु त्यो हरेक दिनको बदलामा एउटा गरिबलाई खाना खुवाउँछ ।

रोजा भंग गर्ने कुराहरू

१- जानी जानी आफ्नो इच्छाले खान पीन गर्ने, तर बिर्सेर खाएमा रोजा माथि केहि प्रभाव हुदैन, रसूल ﷺ ले भन्नु भयो:

مَنْ نَسِيَ وَهُوَ صَائِمٌ، فَأَكَلَ أَوْ شَرِبَ، فَلَيْسَ صَوْمُهُ، فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللَّهُ وَسَقَاهُ

यदि कुनै व्यक्तिले रोजाको अवस्थामा बिर्सेर खायो वा पीयो भने आफ्नो रोजा पुरा गरोस, किन भने उसलाई अल्लाहले खुवाउनु र पिलाउनु भएको छ (मुस्लिम- ११५५)

र रोजा भंग गर्ने कुराहरू मध्ये यो पनि हो कि नाक द्वारा पेटमा पानी पुर्याउने, नसामा तागतको सुई लिने, वा रगतको सुई लिने, यी सबै कुराहरूले रोजा भंग हुन्छ, किन कि रोजादारको लागि यो कुराहरू खानु पीउनु जस्तो छ ।

२- यौन कृया, तसर्थ यदि रोजादारले यौन सम्पर्क गर्नु हुन्छ भने उसको रोजा भंग भइहाल्छ, र उस माथि कजा समेत कफारा अर्थात दण्ड र जरिवाना पनि अनिवार्य

हुन्छ, र त्यसको जरिवाना एउटा दास मुक्त गर्नु छ, तर यदि दास पाएन भने लगातार दुई महिना व्रत बस्नु पर्छ, यस बीच एउटा पनि रोजा छाडनु मिल्दैन तर मात्र धारमिक कारणले, जस्तो कि ईद, बक्रईद, र तशरीक अर्थात बक्रईद पछिको तीन दिन, वा अरु कुनै स्पष्ट कारणले जस्तो कि रोग र यस्तो यात्रा जसको उदेश्य मात्र रोजा खोलनु न होस, तसर्थ बिना कारणले यदि एक दिनको पनि रोजा खोल्थ्यो भने फेरि शुरु देखि रोजा राख्नु पर्छ, ताकि रोजा लगातार होस, तर यदि दुई महिनाको लगातार रोजा राख्ने शक्ति छैन भने ६० गरिबलाई खाना खुवाउनु पर्छ ।

३ - आफ्नो इच्छाले म्वाई खाएर वा हस्तमैथुन गरेर वा अन्य कुनै तरिकाले वीर्य बाहिर गर्नु, यी सबै कुराहरुले रोजा भंग हुन्छ, र कजा अनिवार्य हुन्छ, तर कफारा अर्थात जरिवाना लाग्दैन, र यदि स्वपनमा वीर्य निस्कियो भने त्यस बाट रोजा भंग हुदैन ।

४- हजामत अर्थात उपचारको लागि शरीर बाट खास तरिकाले रगत बाहिर गर्ने, वा रगत दान गर्ने, तर कम मात्रामा रगत बाहिर गर्नाले रोजा भंग हुदैन, जस्तो कि उपचारको लागि रगत लिने, अथवा आफै रगत बगि हाल्ने, नाकबाट, घाउबाट, वा दाँत निकाले पछि, बगेको रगतले रोजा माथि केहि प्रभाव पर्दैन ।

५- जानी जानी आफ्नो इच्छाले बुमिट गर्ने, तर यदि आफै बुमिट भएको छ भने त्यसमा केहि छैन ।

रोजा भंग गर्ने यी सबै कुराहरु मध्ये कुनै कुराले रोजा भंग हुदैन यदि त्यसको बारेमा जानकारी, ध्यान, र इच्छा छैन भने, तसर्थ यदि त्यसको धार्मिक हैसियत र हुकुम बारे जानकारी छैन, वा समयको जानकारी भएन जस्तो कि कसैलाई यस्तो लाग्यो कि फजर उदय भएको छैन, वा यस्तो लाग्यो कि सुर्य अस्त भइ सकेको छ भने उसको रोजा भंग हुनै छैन । त्यस्तै यदि बिसेर केहि गरेको छ भने उसको रोजा सही हुन्छ, र यो पनि कि त्यो काम चाहिं इच्छा पुर्वक हुनु परोस, तसर्थ यदि बाध्यताले गरेको छ भने उसको रोजा सही हुन्छ र उस माथि कजा पनि हुदैन ।

६- रोजा भंग गर्ने कुराहरु मध्ये मासिक धर्म र प्रसौतको रगत पनि हो, तसर्थ रगत आए पछि महिलाको रोजा भंग भइहाल्छ, र यस्तो महिलाहरुको लागि रोजा राख्नु जायज छैन, तर रमजान पछि छोडेको सबै रोजा कजा गर्नु पर्छ ।

जुन कुराहरुले रोजा भंग हुदैन

१- स्नान गर्नु, पौडनु, र गर्मीमा पानी द्वारा चिसोपनाको आनन्द लिनु ।

२- रातिमा फजर उदय हुने सम्म खान पीन गर्नु र यौन सम्पर्क गर्नु ।

३- दतिउन गर्नु, दिनको कुनै पनि समयमा दतिवन गर्नाले रोजा माथि कुनै प्रभाव हुदैन, बरु त्यो मुस्तहब अर्थात उत्तम कुराहरु मध्ये एउटा हो ।

४- कुनै पनि हलाल र जायज औषधिले उपचार गर्ने, मात्र औषधि चाहिं तागतको न होस, तसर्थ तागतको सुई बाहेक अरु सुई लिनु जायज छ, आँखा र कानमा औषधिको बृंद हाल्नु पनि जायज छ, यधापि त्यसको स्वाद कण्ठमा किन न पुगिहालोस, तर यसको लागि रोजा खोलने समय सम्मको प्रतिक्षा गर्नु उत्तम छ, त्यस्तै अस्थमाको स्प्रे प्रयोग गर्नु जायज छ, खाना चाखनाले पनि रोजा भंग हुदैन, यदि खानाको कुनै अंश पेट सम्म पुगेको छैन भने, कुल्ला गर्नमा र नाकमा पानि हालेर सफा गर्नमा पनि कुनै हर्जा छैन, तर धेरै गर्नु पनि ठिक छैन, ताकि पानीको कुनै अंश पेटमा न पुगिहालोस, त्यस्तै खुशबु लगाउनु र राम्रो सुगन्धहरु सुंघनमा पनि कुनै हर्जा छैन ।

५- महिलाहरुको मासिक धर्म र प्रसौतको रगत यदि रातिमा बन्द भएको छ भने तिनीहरु व्रत बस्ने छिन र फजर उदय भए पछि नुहाउनु जायज छ, किन भने

फजर नमाजको लागि अवश्य नुहाउनु पर्छ, र अपवित्र भएको मानिसहरुले पनि यस्तै गर्नु पर्छ ।

सूचना

१- यदि कुनै काफिर वा नासतिकले रमजानको दिनमा मुस्लिम हुनु भयो भने त्यस माथि दिनको बाकि समयमा खान पीनबाट रुक्नु अनिवार्य हुन्छ, तर कजा गर्नु पर्दैन ।

२- फर्ज अर्थात अनिवार्य रोजाको लागि फजर उदय हुने भन्दा पहिला रातिमै रोजाको नियत अर्थात इच्छा व्यक्त गर्नु पर्छ, तर नफिल रोजाको नियत फजर उदय भए पछि बरु दिन चढि सके पछि पनि गर्न पाइन्छ, यदि केहि खाएको छैन भने ।

३- रोजा खोलने समय प्रार्थना गर्नु उचित छ, रसूल ﷺ ले भन्नु भयो रोजा खोलने समय रोजादारको लागि एउटा दुआको अधिकार हुन्छ, र त्यो दुआ चाहिं रद्द हुदैन (इब्ने माजा- १७४३) र हदीसमा आएको छ, कि इफ्तार पछि यो दुआ पढनु, जहबज्जमउ वब्तल्लतिल उरुको व सबतल अजर इनशा अल्लाह

ذَهَبَ الظَّمَأُ وَأَبْتَلَّتِ العُرُوقُ، وَثَبَّتِ الأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللهُ

कि तिर्खा समाप्त भयो र नसाहरु पनि भिज्यो र यदि अल्लाहले चाहनु भयो भने पुण्य पनि उल्लेख भयो ।
(अबुदाऊद- २०१०)

४- जसलाइ दिनमा यो जानकारी भयो कि रमजानको महिना शुरु भइसके को छ, भने त्यसको लागि खानु पीउनुवाट रुक्नु अनिवार्य भइहाल्छ, र अर्को समयमा कजा गर्नु पर्छ ।

५- जस माथि कजाको रोजा छ, भने जिम्मेवारि बाट मुक्त हुनको लागि त्यसको लागि त्यो रोजा छिटो भन्दा छिटो पुरा गर्नु उचित छ, र धिलो गर्नु जायज पनि छ, त्यस्तै छोडिएको रोजा लगातार अथवा बेला बेलामा पनि कजा गर्नु जायज छ, तर बिना कुनै कारणले अर्को रमजान सम्म धिलो गर्नु जायज छैन ।

रोज़ाको सुन्नत

१- सेहरी खानु, रसूल ﷺ ले भन्नु भएको छः

تَسَحَّرُوا فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَةً

सेहरी खाने गर किन भने सेहरीमा बरकत अर्थात फायदा राखिएको छ (मुत्तफकुन्अलैह- १९२३, १०९५)

र रातिको अन्तिम समयमा सेहरी खानु सुन्नत छ, रसूल ﷺ ले भन्नु भयो:

لَا تَزَالُ أُمَّتِي بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْإِفْطَارَ، وَأَخَّرُوا السَّحُورَ

मानिसहरुले सधैं भलाइमा रहने छन जब सम्म कि उनीहरुले रोजा खोलनमा छिटो गर्ने छन र सेहरीमा ढिलो गर्ने छन -बुखारी - १९५७, मुस्लिम, १०९८) ।

२- सूर्य अस्त भए पछि छिटै रोजा खोलने, र रोजा अर्थात आधा पाकेको खजुरले रोजा इफ्तार गर्नु सुन्नत छ, तर यदि सम्भव छैन भने कुनै पनि खजुरले, र यदि त्यो पनि छैन भने पानीले, र यदि त्यो पनि छैन भने जे उपलब्ध छ त्यसैले रोजा खोलने ।

३- रोजाको अवस्थामा दुआ गर्ने, खास गरि रोजा खोलने समयमा, रसूल ﷺ ले भन्नु भयो:

ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ: دَعْوَةُ الصَّائِمِ، وَدَعْوَةُ الْمَسَافِرِ، وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ
तीन प्रकारको दुआ स्वीकार हुन्छ, रोजादारको दुआ, पिडितको दुआ, र यात्रीको दुआ» । (अबलैहकी)
रोजादारको लागि रमजानमा क्याम गर्नु (तरावीहको नमाज पढनु) पनि उचित छ, रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

जसले रमजानको महिनामा ईमानको साथ र उपहारको आशा गरि क्याम गर्नु हुन्छ भने उसको पछिल्लो हरेक पाप माफ भइहाल्छ (बुखारी- २००९, मुस्लिम, ७५९)

तसर्थ एउटा मुस्लिमलाई चाहियो कि इमाम सँग तरावीहको नमाज पुरा गरोस, रसूल ﷺ ले भन्नु भयो:

من قام مع إمامه حتى ينصرف كُتِبَ له قيام ليلة

जुन सुकै व्यक्तिले इमामलाई फर्किने सम्म ऊ सँग क्याम गर्नु हुन्छ, भने त्यसको हकमा पुरै रातिको क्यामको पुण्य उल्लेख हुन्छ, (अहलु स्सोनन्) ।

त्यस्तै रमजानमा जे जे कार्य चाहिं अधिक गर्नु उचित छ, त्यस मध्ये यो पनि हो कि अधिक भन्दा अधिक सदका अर्थात दान गर्ने ।

त्यस्तै अधिक भन्दा अधिक कुरआन पढनको प्रयास गर्नु पनि राम्रो हो, किन कि रमजानको महिना कुरआनको महिना हो, र कुरआन पढने व्यक्तिले हरेक अक्षरको बदलामा एक पुण्य पाउँछ, र हरेक पुण्य चाहिं दस गुणा सम्म बिकासित हुन्छ ।

तरावीहको नमाज़

तरावीह चाहिं रमजानमा रातको सामुहिक नमाज हो, त्यसको समय इशा नमाज पछि, देखि फजर उदय हुने सम्म हुन्छ, नबी ﷺ ले रमजानको क्याम प्रति प्रेरित गर्नु भएको छ, सुन्नत अनुसार ११ रकअत नमाज पढने र प्रत्येक दुई रकअतमा सलाम फेरने, र यदि ११ रकअत भन्दा अधिक पढनु हुन्छ, भने त्यसमा कुनै

आपत्ति छैन, त्यस्तै तरावीहको नमाजमा सुन्नतको तरिका यो हो कि बिस्तारै बिस्तारै लामो नमाज पढने तर नमाज पढने व्यक्तिहरूलाई कष्ट र कठिनाइमा न पार्ने, तरावीहका लागि महिलाहरूको उपस्थितीमा पनि कुनै आपत्ति छैन यदि कुनै खतरा छैन र महिलाहरू आफ्नो श्रृंगारलाई छोपेर, सुगन्ध प्रयोग न गरी पर्दामा निस्कनु पर्छ ।

नफिल रोज़ा

रसूल ﷺ ले निम्न दिनको रोजा प्रति प्रेरित गर्नु भएको छः

१- शब्वाल महिनामा ६ दिन, रसूल ﷺ ले भन्नु भयोः

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ أَتْبَعَهُ سِتًّا مِنْ شَوَّالٍ، كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ

जसले रमजानको रोजा राख्नु भयो, र त्यस पछि शब्वालको ६ दिन थप रोजा राख्नु भयो भने त्यो व्यक्ति यस्तै भयो जस्तो कि सदा सदाको लागि रोजा राखेको छ (मुस्लिम- ११४)

२- सोमवार र बिहवार दुई दिनको उपवास ।

३- प्रत्येक महिनामा तीन दिन, र यदि बीच महिनाको व्रत राख्यो भने राम्रो हुन्छ, अर्थात १३, १४, १५ गते ।

४- आशुराको दिन, अर्थात मोहर्रम महिनाको १० गते, तर यहूदिहरूको विरुद्धमा त्यस भन्दा एक दिन अघि वा

एक दिन पछिको रोजा राख्नु उत्तम छ, अबुकतादा ﷺ को हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो:

صِيَامُ يَوْمِ عَاشُورَاءَ، إِنِّي أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ

आशुराको रोजा प्रति म अल्लाह सित यो आशा राखेको छु कि उहाँले बिगत एक वर्षको पापहरु लाइ क्षमा गरि दिनु हुन्छ (मुस्लिम- ११६२)

५- अरफाको दिन, अर्थात जुलहिज्जा महिनाको ९ गते, हदीसमा छ कि

صِيَامُ يَوْمِ عَرَفَةَ، أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ،
وَالسَّنَةَ الَّتِي بَعْدَهُ

अरफाको रोजा प्रति म अल्लाह सित यो आशा राखेको छु कि बिगत एक वर्ष र अगामि एक वर्षको पाप माफ भइहाल्छ» (मुस्लिम- ११६२)

जुन दिनमा व्रत बस्नु बर्जित गरिएको छ ।

१- ईद र बकईदको दिन् ।

२ - तशरीकको तीन दिन, अर्थात जुलहिज्जाको ११, १२, १३ गते, तर हज केरान र हज तमत्तोअ गर्नेहरु बाहेक, यदि हदि अर्थात बलीको जनावर उपलब्ध छैन भने ।

३ - मासिक धर्म र सुत्केरीको समयमा ।

४- पति घरमा उपस्थित भएको अवस्थामा पत्निले रोजा न राख्ने, रसूल ﷺ ले भन्नु भयो:

لَا تَصُومُ الْمَرْأَةُ وَبَعْلُهَا شَاهِدٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ

श्रीमतिलाई आफ्नो श्रीमानको अनुमति बिना रमजान बाहेक अरु समयमा रोजा राख्नु मिलदैन, यदि श्रीमान घरमा उपस्थित छ भने (बुखारी- ५१९२, मुस्लिम, १०२६)